

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Miroslaw Wróblewski

Warszawa,

DOL.060.64.2024.WL.OJ

**Pani
Wioletta Zwara
Sekretarz Komitetu Rady Ministrów
do spraw Cyfryzacji
Ministerstwo Cyfryzacji**

ePUAP: /MAiC/SkrytkaESP

Szanowna Pani Sekretarz,

w związku z przekazaniem do wiadomości organu nadzorczego pismem z 30 grudnia 2024 r. (znak: DPiS.WWKS.002.178.1.2024) dotyczącym opisu założeń **projektu informatycznego „Zanurzenie w kulturze. Cyfrowy dostęp do zasobów audiowizualnych i multimedialnych FINA i CSW ZU”** (dalej: „projekt”), skierowanego do zaopiniowania przez osoby uczestniczące w posiedzeniach Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ (dalej „rozporządzenie 2016/679”) oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², organ nadzorczy zgłasza następujące uwagi.

W opisie założeń wskazano, że powodem podjęcia prac na projektem jest m.in. to, że nie wszystkie zasoby i informacje o zasobach FINA³ i CSW ZU⁴ są dostępne on-line. Większość z nich wymaga indywidualnych kwerend w lokalnych katalogach. Interesariusze są zmuszeni do korzystania z fizycznych nośników, co generuje wysokie koszty operacyjne, naraża zbiory na uszkodzenia, ogranicza ich dostępność i zwiększa zależność od pracowników instytucji. Obecna sytuacja nie spełnia w ocenie wnioskodawców wymogów łatwego i zdalnego dostępu do tych zasobów. Wśród celów projektu wnioskodawcy wskazują podniesienie jakości i

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).

² Ustawa z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019, poz. 1781).

³ FilMOTEKA Narodowa – Instytut Audiowizualny.

⁴ Centrum Sztuki Współczesnej – Zamek Ujazdowski.

kompletności danych o zbiorach FINA i CSW ZU, zwiększenie otwartości oraz unowocześnienie cyfrowych form dostępu, dostosowanych do zidentyfikowanych i różnorodnych potrzeb użytkowników, digitalizacje, a także podniesienie poziomu bezpieczeństwa cyfrowego zasobów FINA i CSW ZU.

Jednym z systemów wykorzystywanych podczas realizacji ww. projektu ma być Węzeł Krajowy. Wdrożenie tego systemu ma umożliwić dostęp do zasobów wyłącznie dla uprawnionych użytkowników, zintegrowanych z Węzłem Krajowym. Jak wynika z art. 21a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725) w zakresie wymienianych danych, w przypadku korzystania z Węzła Krajowego jako środka identyfikacji, znajdują się m.in: imię i nazwisko, adres zamieszkania, miejsce i data urodzenia oraz numer PESEL. W związku z powyższym powstaje pytanie o zasadność (celowość i konieczność) wykorzystywania wskazanego modelu z wykorzystaniem Węzła Krajowego w przedmiotowym projekcie informatycznym, biorąc pod uwagę w szczególności takie zasady przetwarzania danych osobowych wynikające z rozporządzenia 2016/679, jak zasada legalizmu (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679)⁵ ograniczenie celu (art. 5 ust. 1 lit. b)⁶ czy minimalizacja danych (art. 5 ust. 1 lit. c)⁷.

Należy również zwrócić uwagę, że pozyskiwany i wykorzystywany w ramach realizowanego projektu informatycznego ma być m.in. PESEL, który jako krajowy numer identyfikacyjny podlega szczególnej ochronie i warunkom przetwarzania⁸. W związku z powyższym oraz ze względu na planowy zakres przetwarzania zasadne jest **przeprowadzenie oceny skutków dla ochrony danych** odpowiadającej

⁵ „Dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość")".

⁶ „Dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu")".

⁷ „Dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych")".

⁸ Art. 87 rozporządzenia 2016/679: Państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym. W takim przypadku krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym używa się wyłącznie z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, które przewiduje niniejsze rozporządzenie.

wymogom art. 25 ust. 1⁹ i art. 35 (w szczególności ust. 1¹⁰ oraz ust. 10¹¹) rozporządzenia 2016/679. Przeprowadzenie takiej analizy pozwoli zweryfikować zasadność wykorzystywania tak szerokiego zakresu danych, a także potrzebę stworzenia odpowiedniej podstawy prawnej lub/i dokonania nowelizacji obowiązujących aktów prawnych niezbędnych do funkcjonowania przedmiotowego systemu i związanego z nim przetwarzania danych osobowych.

W odniesieniu do przyjętych założeń technologicznych dla przedmiotowego projektu wskazano także na planowane **wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji (AI) oraz narzędzia uczenia/modelowania maszynowego (ML) – które mają być określone na etapie realizacji projektu**. W ocenie organu nadzorczego pozostawienie określenia sposobów przetwarzania danych z wykorzystaniem narzędzi sztucznej inteligencji na kolejne etapy realizacji projektu może spowodować poważne wątpliwości na gruncie zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679). Zagadnienie czy w ramach narzędzi sztucznej inteligencji będą przetwarzane dane osobowe jest bowiem istotne z punktu widzenia oceny legalności i przejrzystości projektowanych rozwiązań w tym także pod kątem zgodności z wdrażanym obecnie do Polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (**akt w sprawie sztucznej inteligencji**).

Wnioskodawca powinien więc rozbudować opis założeń projektu informatycznego o **szczegółowe informacje o planowanym zastosowaniu narzędzi sztucznej inteligencji oraz realizować zakładane działania z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia 2016/679 w przypadku przetwarzania danych osobowych z użyciem takich narzędzi**.

Należy przy tym wziąć pod uwagę opinię Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) przyjętą 17 grudnia 2024 **w sprawie wykorzystywania danych**

⁹ Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia wynikające z przetwarzania, administrator – zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania – wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.

¹⁰ Jeżeli dany rodzaj przetwarzania – w szczególności z użyciem nowych technologii – ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę.

¹¹ Ust. 1–7 nie mają zastosowania, jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) lub e) ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej – chyba że państwa członkowskie uznają, że przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych.

osobowych do opracowywania i wdrażania modeli sztucznej inteligencji¹². W opinii tej EROD podkreśla, że administratorzy muszą przeprowadzić trójstopniowy test, aby udowodnić, że uzasadniony interes stanowi odpowiednią podstawę prawną dla przetwarzania danych osobowych w fazach rozwoju i wdrożenia modeli AI.

W przypadku podjęcia prac legislacyjnych nad projektami aktów – zwłaszcza takimi, które stanowiłyby źródła powszechnie obowiązującego prawa oraz wymagałyby oceny pod kątem zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych – Urząd Ochrony Danych Osobowych deklaruje eksperckie wsparcie.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

¹²Zob. Opinion 28/2024 on certain data protection aspects related to the processing of personal data in the context of AI models, https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-282024-certain-data-protection-aspects_en